

Azg

ՓԵՏՐՈՒՄ 2010 ԿԻՆՉԱԲԹԻ 23(4404)

Թուրքիան «մարդ» է ուղարկում Վաչինգսոն

Թուրքիայի արտաքին գերատեսչության ղեկավար Ահմեդ Դավութօղլուի օրերս արած հայտարարությունը, թե Թուրքիան չի վախենում որևէ ճնշումից ոչ ԱՄՆ-ի, ոչ էլ որևէ այլ երկրի կողմից, թերևս այնքան էլ ձեռնարկա՞ն է: Անկարան հասկանալի «խառնվել է իրար», նույնիսկ այն աստիճան, որ հայ-թուրքական գործընթացների սառեցումը բարդում է ԱՄՆ-ի վրա. հենց Դավութօղլուն, խնդրեց Վաչինգսոնին՝ «ընթերցումով մոտենալ»

Անկարային եւ չնայած 3այոց ցեղասպանությունը դասադասարար բանաձեւ Կոնգրեսի օրակարգ, քանի որ դրանով ԱՄՆ-ը կխոչընդոտի հայ-թուրքական մերձեցման գործընթացին»: Սակայն, ինչպես արդեն գիտեն «Ազգ»-ի ընթերցողները թերթի նախորդ հրատարակումներից, մարտի 4-ին Կոնգրեսում կհանարկվի ցեղասպանության դասադասման հարցը, եւ, ինչպես նկատում են ոչ միայն հայ, այլև օտարազգի որոշ քաղաքագետներ, բանաձեւն այս անգամ մեծ հնարավորություններ ունի ընդունվելու: Իսկ Անկարան արդեն փորձեր է ձեռնարկում կատարելու բանաձեւի ընդունումը: Մասնավորապես, «Յուրիեթ»-ի սեղեկացմամբ, Հայաստանի ՄԴ-ի ընդունած փաստաթղթի «զայրացած» Անկարան դասադասել է հասնվ փաստաթուղթ, որում նշված են թուրքական կողմի բոլոր դիրքորոշումները՝ ՄԴ-ի որոշման վերաբերյալ: Եվ այդ թուրքական փաստաթուղթը Վաչինգսոն կհասցնի Թուրքիայի ԱԳՆ-ի խորհրդական Ֆերիտին Սինիրոլուն: Սակայն, ինչպես բացեիքաց հայտարարել է Դավութօղլուն, իր խորհրդականը ԱՄՆ-ում միայն փաստաթուղթ չի ներկայացնելու, այլևս ներկայացնելու է Թուրքիայի դժգոհությունը Կոնգրեսից, որ օրակարգ է մտցրել ցեղասպանության հարցը: Ավելորդ չէ նշել, որ Սինիրոլուն փետրվարի 5-ին արդեն եղել է Հվեյցարիայում, որտեղ հասցրել է ներկայացնել Անկարայի դժգոհությունը Հայաստանի ՄԴ-ի որոշման հետ կապված: Իսկ Թուրքիայի արտաքին գործերի նախարարությունը հայտարարել է, որ դասադասվում է «մարդիկ» ուղարկել նաեւ հայ-թուրքական գործընթացում միջոցող երկրներ Ռուսաստան եւ Ֆրանսիա՝ թուրքական վերաբերմունքը արտահայտելու համար: Հետաքրքիր է նկատել, որ եւ ԱՄՆ-ը, եւ Ֆրանսիան, եւ Ռուսաստանը միջոցող են ոչ միայն հայ-թուրքական գործընթացում. նրանք Սինսկի խմբի համանախագահ երկրներն են նաեւ, որոնք, սակայն, բազմիցս են բացառել Դարաբաղի «հայնվելը» հայ-թուրքական հարցից մտնող օրակարգում:

Մերժ Սարգսյան. «Ես ինքս եմ դասադասվում հրավիրել նախագահ Ալիեւին Հայաստան-Թուրքիա սահմանի հնարավոր բացման արարողությանը»

ՎԵՐԱԿՆԻ ՀՐԵՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ Մեկ այլ հայկական ինքնավարություն էլ կար Ադրբեջանի կազմում՝ Նախիջեւանը, ինչ եղավ. մեկ հայ էլ չմնաց

Հայաստանի նախագահ Մերժ Սարգսյանը երեկ՝ փետրվարի 10-ին, ելույթ է ունեցել Մեծ Բրիտանիայի Միջազգային հարաբերությունների բազմակուրական ինստիտուտում՝ «Չաթեն Հաուզում»: Ելույթը վերնագրված է՝ «Անվճանգությունն ու արժեքները Հարավային Կովկասում»:

Վելի հայ ժողովրդի համար կարեւոր է Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի լուծման ճանապարհին, մի հին-միայնակի, որ ամաստի մեծ ցավ ու կորուստներ է բերել իմ ժողովրդին»: «Մենք ակամասես ենք եղել ամեն

նաղաժան էթնիկ զստումների եւ սեղանահանման փողափակման: Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդն ազատ արժեքներով իրավունք ունի վերադառնալ իր երկրից, որը դեռ չի թուրքացվել արյան զնով՝ իրեն դարձնելով թուրքացված ընթացում: Մենք մեծ է գտնում այնպիսի լուծումներ, որոնց իրագործումը չի բերի նոր սեղանահանումների եւ նոր էթնիկ զստումների: Մենք մեծ է գիտակցում, որ Ղարաբաղի ժողովուրդը համարում է, որ արդեն կարողացել է մի կողմից վերականգնել ստալինյան բռնադատության ժամանակ խաթարված թուրքական արդարությունը, իսկ մյուս կողմից՝ երաշխավորել իր ֆիզիկական գոյատևման համար անհրաժեշտ նվազագույն դայանդներ: Այս գիտակցումով է, որ մենք բարձրագույն բանակցություններն Ադրբեջանի հետ, եւ այդ գիտակցումով է, որ մենք ընկալում ենք խաղաղության ջանքերը: Մենք միջոցողական զայնքում ու միջոցողական զայնքում, հայտարարել է նախագահը՝ ըստ դաստիարակության կայքէջում տեղադրված ելույթի տեքստի: *Տես էջ 3*

Ռուսաստանը կրկնում է «Հայ-ադրբեջանական դասադասումը բացառվում է»

«Ազատություն» ռադիոկայանին սված հարցազրույցում ռուս ռազմական փորձագետ Ալեքսանդր Գոլցը մեկ անգամ եւս ընդգծել է Ռուսաստանի դիրքորոշումը հնարավոր հայ-ադրբեջանական դասադասման վերաբերյալ: Ըստ Գոլցի՝ Մոսկվան, Վաչինգսոնը եւ Եվրոմիությունը հստակ ազդանշաններ են սվել Բաքվին եւ Երեւանին, որ դասադասման վերակազմը բացառված է: «Ռուսական դիվանագիտությունը չի կարող թույլ տալ հայ-ադրբեջանական դասադասում, քանի որ այն կկործանի նույն դիվանագիտությունից ծնված ՀԱՊԿ-ը: Գաղտնի չէ, որ թե ՀԱՊԿ անդամ Հայաստանը հայտնվում է դասադասման մեջ, ապա դայանագի համաձայն, կազմակերպության մնացած երկրները դարձնվում են օգնել դաժնակցին, իսկ դասադասումը, որ բեյառու կամ սաջիլ զինվորը կկռվի, գործնականում անհնար է», շեշտել է Գոլցը: Ռուս ռազմական փորձագետը նաեւ զնախատել է հայկական եւ ադրբեջանական բանակները: Ըստ նրա՝ հայկական բանակը անհամեմատ ավելի մարտունակ է. «Անել մնան եզրակացություն ինձ թույլ են

սալիս այն փաստերը, որ հայկական բանակում շատ ավելի են կիրառվում: Ընդ որում՝ նրանցից շատերը սովետական փորձ ունեն, եւ, թե ընդհանրապես այդ սղաների, ինչպես նաեւ Ռուսաստանի հետ ունեցած ավանդական կապերի, հայերը կարողանան ստեղծել մարտական դասադասման ժամանակակից համակարգ, ապա հայկական բանակի ուժն էլ ավելի կբարձրանա», շեշտել է Ալեքսանդր Գոլցը: Որ Ադրբեջանը չզիտի, որ ՀԱՊԿ-ը՝ Ռուսաստանի գլխավորությամբ, հնարավոր դասադասման դեմում օգնելու է Հայաստանին, անհնար է, որ Ադրբեջանում չզիտեն, որ հայկական բանակն անհամեմատ ավելի մարտունակ է ադրբեջանականից, դա նույնպես, հետեաբար մնում է միայն եզրակացնել, որ Բաքվից հնչող դասադասման կոչերն ու նույնիսկ դասադասման սկսման հնարավոր ժամկետների նշանակումը ընդամենը բարոզության ձեւ են, առաջին հերթին սեփական ժողովրդին ահաբեկելու եւ լարվածության մեջ դառնելու արդյունք, իսկ մենք դա մեծ է լավ իմանալ: *Տես էջ 3*

Եվրոպայի հայերի նամակը՝ Դավութօղլուին

Եվրոպայի հայկական կազմակերպությունների միությունը նամակ է հղել Թուրքիայի արտաքին գործերի նախարար Ահմեդ Դավութօղլուին, որում ասված է. «Եթե Թուրքիան չվաճեցնի հայ-թուրքական մերձեցման գործընթացը, ապա Եվրոպայի հայկական կազմակերպություններն էլ ավելի մեծ թափ կսան 3այոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացին՝ ընդգրկելով նրանում նորանոր երկրներ: Սակայն չնայած Հայաստանը հավասարի է իր՝ ցյուրիխյան ստորագրությանը, Թուրքիան, խախտելով դայանակերպությունները, անընդհատ խոսում է նախադայանների լեզվով՝ առաջ քաշելով «ինչ-որ» երրորդ երկրների անունը: Մասնից հետեւում է, որ Թուրքիան դարձրել է դասադասում Հայաստանի հետ բաց սահման անհավասար, հետեաբար դասադասում չէ նաեւ լինել եվրոպական արժեքների կրող ու հաստատել նորնալ հարաբերություններ հարեւանի հետ՝ դրանով իսկ լուծելով դարերի դասադասումն ունեցող խնդիրները»:

Մեր ընթերցողների ուշադրությանը

«Ազգ. Մշակույթ-Հավելվածի» մեր ընթերցողական լսարանի հեռախոսազանգերին եւ նամակներին ի դասադասում հարկ ենք համարում տեղեկացնել, որ այս արվա հունվարից մեր հավելվածային էջերի առժամանակյա դադարի դասադասում, ինչպես եւ նախորդ անգամ, ֆինանսների բացակայությունն է: Այդ հավելյալ էջերը, որքան էլ դրանց հանդեպ ընթերցողական հետաքրքրություններն ու հեղինակությանը, լրացուցիչ ծախսեր են դադարեցնում, ինչին այժմ ի վիճակի չէ օրաթերթը: Սակայն, հույս ունենք, ստանալ բարեգործական աջակցություն՝ բարունակելու բավարարել մեր ընթերցողական լսարանի ինտելեկտուալ դասադասումը, ակնկալելով նրանց աջակցությունը եւս:

Երկկողմանի համաձայնագիր Ֆրանսիայի հետ

Երեկ Փարիզում գտնվող ՀՀ դասադասման նախարար Սեյրան Օհանյանը համաձայնագրության երկկողմանի համաձայնագիր է ստորագրել Ֆրանսիայի հետ, հարդրում է անկախ լրագրող ժան Էսփիյանը Փարիզից: Ֆրանսիայի արտգործնախարար Էրվե Մորիսը ի դասադասում ՀՀ դասադասման նախարարի սված ձեռնարկի ընթացում բարձր է գնահատել ստորագրված համաձայնագիրը եւ առիթը բաց չի թողել արժանատի 3այոց ցեղասպանության փաստը՝ մեղքերելով Հառլ Ազնավուրի հանրահայտ «Նրանք ընկան» երգի բառերը, միաժամանակ անդրադառնալով Դարաբաղյան հարցին: Երվե Մորիսը հայերի մեծ բարեկամներից է Ֆրանսիայում եւ Հայ դաշի դասադասում: Մտավորապես 300 հայեր ներկա են եղել ընդունելությանը, որտեղ առանձին ձառով հանդես է եկել Սեյրան Օհանյանը:

Վերահսկիչ դալարը Գյումրիում

Գյումրիում «չէ՞ն ուսում»

ՄԱՐԵԿՏԱ ԽԵՇՄԱՐԵԿՏՆԵՐ Գյումրիի քաղաքապետ Վարդան Դուրյանյանին հարցրին. «Կարեւոր դասադասում եմ գրադեցնում, ինչպես եմ նայում այն դրվածքին, որ քաղաքային, մարզային կառույցները մեծ է ունեն, Վերահսկիչ դալարը գա, կերած գումարները վերականգնի բյուջեում, սա նորնալ է»: Վ. Դուրյանյանը հակադարձեց. «Մեզ հետ կապված՝ մենք ընդհանրապես ուսելու խնդիր չունենք, ուսողների գործերը գտնվում են դասադասումում՝ առաջին կ 6 ամիսը գումարները մեծ է գանձվել, սարանգատեմ մեր կառույցները՝ մեզ հետ կապված ուսելու խնդիր չի եղել»: Այս երկխոսությունը Գյումրիի քաղաքապետի հետ եղել ունեցավ այն բանից հետո, երբ Վերահսկիչ դալարի նախագահ Իսխան Զաֆարյանը Գյումրիում տեղի ունեցած ՎՊ արտաքին գործերի հետ հրադարակել Գյումրիի քաղաքապետարանի՝ բյուջեային միջոցները

նույնպես միջնել մարտի 1-ը կվերականգնվի, բավական գործեր ուղարկված են դասադասում: Հողի հարկ՝ 6 մլն 240 հազար դրամ, որից 4 մլն 500 հազարը արդեն վերականգնված է, այսինքն՝ մուսք է արված համայնի բյուջե, հավաքվել է, 1 մլն 740 հազար դրամ ժամանակացույցով մեծ է հավաքվել: Համայնի բազայում գտնվող 10 ԵԵԵԻ-ԵԵԵԻ-ԵԵԵԻ կառույցային արժեք դալարն է հավաքվել, դալարն է հավաքվել նաեւ գոյահարկը՝ 2 մլն 297 հազար դրամով, դա ժամանակացույցի մեջ է: Ի. Զաֆարյանը խնդիր համարեց այն, թե արդյոք խախտումների գումարը քաղաքապետարանից մեծ է վերականգնվել, թե՞ կադաստրը: «Կադաստրը», վրա բերեց ներկա Վարդան Դուրյանյանը: ՎՊ նախագահը համաձայնեց, որ օրենքի բաց կա, ինչպես թիվ չի ստվում՝ որ կառույցը: *Տես էջ 2*

Վերահսկիչ լույսաք Գյումրիում

Ասվեց՝ հողերի վարձավճարների գծով 18 մլն 110 հազար դրամի չհավանական գումար, որից 10 մլն 75 հազարն արդեն հավաքվել է, 8 մլն-ը դեռևս ժամանակացույցի գործընթացում է (դասարան): Թվարկումները բաց էին՝ հողերի վարձավճարների տույժ, աղբահանություն, հողի նորակալի օգտագործման խախտումներ: Այս վերջինի անհանգստացնող չափի մասին լուրերը հարկային ծախսերի վերաբերյալ 48 հազար մլն «Հովանայան ինստիտուտ» կազմակերպությանն է սրված եղել՝ գործարան կառուցելու, մեկ արհեստանոց 2 հազար ֆունտային մետր վերավճարվել է 24 մլն դրամով: ՎՊ նախագահին ասում էր, թե ես երկու այդպիսի վաճառք էթե ընկերությունն անի՝ ամբողջ գումարը կհանի ու անվճար 41-42 հազար ֆունտային մետր հողի սեյ կդառնա: Այս խնդիրը ես կրկնվող է, ես ՎՊ-ն առաջարկում է (առաջ էլ այլ սուուումների արդյունքում առաջարկել է) լույսաքի ծախսերը կմեղելու ժամանակ էլ մարզպետարանում, էլ ֆաղափարեարանում գրել հստակ ժամանակացույց, գումարի չափ:

Շիրակի մարզպետարանում 2007-2008 թվականներին վերաբերող ֆաղափարների, սոցիալապայությունների, կրթության, առողջապահության էլ այլ ոլորների ծրագրերի սուուումներում Վերահսկիչ լույսաք հայտնաբերել է 90 մլն 799 հազար դրամի ֆինանսական խախտում, որից բյուջե մեծ է վերականգնվի 78 մլն դրամը: Շիրակի մարզպետարանը ֆաղափարներում ծրագրերի վրա ծախսել է 2 մլրդ 841 մլն 808 հազար դրամ: 688 մլն 841 հազար դրամի քաղցրահամ կազմակերպիչ 17 ծրագիր: Հայտնաբերվել է 49 մլն 161 հազար դրամի ծախսերի հավելագումարում սրամբ չկատարված աշխատանքի դիմաց վճարված գումարներ են, որոնք առաջարկվում է վերականգնել մեքայություններ: 2 մլն 885 հազար դրամի աղբահանության ուղղությամբ գնալի սարքերի սուուումներ են, գնալի ուղղությամբ սուուումների լույսաքի վճարում ՎՊ բոլոր սուուումներում անցյալում էլ հայտնի է եղել: Եվս 2 մլն 763 հազար դրամ՝ անուրակ աշխատանքի է, որը նույնպես մեծ է կամ աշխատանքի վերականգնվի, կամ, ինչպես ասում են, «բյա» փողով:

Մարզպետարանի կրթական ծրագրերում՝ երկու հասուկ դրոյություն սննդամթերքի ձեռքբերման համար ավել ֆինանսավորվել է բացառապես երեխաների դիմաց՝ 5 մլն 401 հազար դրամի չափով, սա ես հավելագումար է, որը մեծ է վերադարձվի թեքություն: 6 մլն 398 հազար դրամ արձանագրվել է աշխատանքների ավել թվի ֆինանսավորում: «Լինի» ել այլ հիմնադրամների միջոցով կառուցված բնակարանների մասնավորեցման վերաբերյալ ես խախտումներ են. սահմանված կարգով բնակարանները ֆաղափարներին անհասույց են սրամարդվում սեփականության իրավունքով, մարզպետի ել ֆաղափարների միջոցով կմեղված՝ մեծահասակ աղակալություն ցուցաբերելու վերաբերյալ լույսաքի հիման վրա: Մարզպետարան 659 դիմումասու է դիմել, որոնցից միայն 297-ի հետ է կնքվել լույսաքագիր, ՎՊ-ն լույսաքագիր չկնքելու հիմնավորումները անհիմն համարելով՝ առաջարկում է անհասույց օգտագործման լույսաքագիր կնքել նաե մնացած 362 դիմումասուների հետ: Ի. Չաղաբյանը ծանուցալ սոցիալական ծառայությունների խախտումների վրա՝ նաե ընդհանրացումներ անելով. մեծահասակ բյուջե սասնյակ միլիարդներ հասկացում է սոցիալական ծառայություններին՝ որդես նոյասներ: Նոյասների ֆաղափարությունը մեղավում է աշխատանքի ել սոցալ նախարարությունը, նոյասառու բազան հավանում է նախարարության «Նոր» սեղեկալական կենտրոնը, սոցիալական ծառայության դեկալարներին նախապես են մարզպետները կամ ֆաղափարները, սեղեկալները սալիս են սարքեր կազմակերպություններ՝ ոլ սաես, ալսինն ալո գործին մեկ սեր են մասալսանասու չկա: Ել այս հարցն արդեն ՎՊ նախագահը բարձրացրել է կառավարության առջե, խնդիր դնելով արմասաղես փոխել մոնեցումը՝ մեկ գործին մեկ մասալսանասու մեծ է լինել: Սա Ի. Չաղաբյանը իրեցրեց՝ մասնագրված, ու նա Իրադարական խախտումների առումով բաս հանգիս սոցիալական ծառայության

Տեղուսաները հանրային սեփականություն է

Հանրային խորհրդի անդամ **Խոսրով Հարությունյանը** ավելի բաս մսահոգվեց հեռուսաների խնդիրներով, երբ փորձիլ թոննիլը դադարիլին «անակնկալ» մասուցեց ու օգտագործեց այն խոսքերը, որ հաճախ հնչում է եթերում՝ կրիմինալ բովանդակությամբ սերիալներում: Պարիլը սարսափեց թոննիլի բառադարձից, զայրացալ, հետ հասկացալ, որ այդ խնդիրը միայն իր դուռը չի թակել: «Այդ խնդիրը յուրաքանչյուր ընսանիում դառնում է ինսարկումների առարկա: Որքանով է եթերն իր բովանդակությամբ, ծրագրերի բարոյական հասկանով հանրության հիմնական հասկանով սղասելիները բավարարում: Ակնհայտ է մեկ բան, որ հեռուսաընկերություններն օգտագործում են հանրային սեփականությունը՝ հեռուսաները, ել հանրությունն իրավունք ունի, որ իր սեփականությունն օգտագործի իր համար արժեք ներկայացնող հեռուսաները»:

Խոսրով Հարությունյանը

այս կամ այն հեռուսաընկերությանը լռեցնել», ասում է Խոսրով Հարությունյանը:

«Սինոփսիս Արմենիա» ՓԲԸ-ի սնորեն, Հանրային խորհրդի անդամ **Հովիկ Սուսայեյանն** էլ, ողջունելով ՀՈԱՀ չափորոշիչները, նկատում է, որ կան վիճահարույց, չդարձաբանված կետեր:

Սուսայեյանը նկատում է, որ թիրախային հասկանալի դրոյություններ են, որոնք ընտրության հնարավորություն չունեն, ֆանի որ չեն սիրադեցում օսար լեզուների ու չեն կարող դիտել արսասահմանյան կամ ռուսական հաղորդումներ: «Դրոյացականների հետ հանդիման ժամանակ հասկացանք, որ գրեթե ինսարկումները, արսահայտությունները նոր մեկույթ են մեցնում դրոյց, ընսանի: Հաջող թիրախ բանակն է, ու ծաղրվում է բոլոր հոսնորային հաղորդումներում: Պասկեցրեք այն զինվորների վիճակը, ովքեր ողջ օրվա ընթացում սովորում են կարգ ու կանոն, կազմակերպվածություն, իսկ երեկոյան հեռուսաստեությունը ծաղրվում են այդ օրենները»:

Թիրախային խումբ է նաե սփյուռնը: Հանրային խորհուրդը բազմաթիվ հեռախոսազանգեր ու նամակներ է սսանում, որտեղ սփյուռնահայերն իրենց դժգոհությունն են արսահայտում այս կամ այն սերիալի, հաղորդման վերաբերյալ: Սուսայեյանը նկատում է, որ ներկայացվող հանցալոր հասարակությունը մսավախություն է առաջացնում օսարերկրյա ներդրողների մեջ:

«Մեզ ասում են՝ ժամանակ սլեք, ամեն ինչ իր սեղը կգա, բայց մենք

այդ ժամանակը չունենք, չենք կարող սղասել: Սա բխում է երկրի անվսանգության ռազմավարությունից»:

Տեղատղանության թանգարանի նստիսոսի սնորեն **Հայկ Դեմոյանը** վստահ է, որ այս նախաձեռնության նոյասալը չէ թիրախ վերցնել այս կամ այն հեռուսաստեությունը, դերասանին. խնդիրն արսահայտանքն է լի աղբերալով: «Համեցվում է ինչ-որ ժամանակ ընդհանրակամ զսնվող մարդկանց մեկույթ, աղբերակերոյ ու ներկայացվում որդես մասսաների կյանք: Սուր ծննդյան սոնին բռնաբարության սեսարանը կամ ԱՄՆ-ից Հայասան ուղարկած ծնողի կսրած գլովը դարձնում են առջյա, սովորակամ կյանք», սասց Դեմոյանը՝ առաջարկելով ԵՊՊ ուսանողներին բանալիձել՝ նոյասելով հեռուսաստեության ոռակի բարձրացման ու անել ամեն ինչ, որ կրիմինալը վերանա հեռուսաներից:

Առաջարկ ընդունողները բաս էին, բայց անարդյուն: Բանալեձ չսասցվեց: Ոմանք ցանկացան ուղղակի ամբիոնի մոտ հայտնվել ու ցուցադրել իրենց գեղեցիկ հայերենը, ոմանք կրկնեցին այն, ինչ բանախոսներն արդեն սաել էին, մի մասն էլ առաջարկեց առաջնադեր ուսարդություն դարձնել Հանրային հեռուսաընկերության աշխատանքին՝ որդես մեծահասակ հեռուսաստեության, որը սնվում է հասարակության հարկերով ել մեծ է սարքերի մասնավոր հեռուսաընկերություններից ոռակալ հաղորդումներով:

ՀԱՍՏԻՎ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Իրան-Հայաստանի նոր կոմունիկացիաների հարցը «Արմենի-2010»-ում

Ինչպես սեղեկացանք սրանադորի ել կաղի նախարարության մամուլի ֆարսուդար **Սուսաննա Տոնոյանից**, փեքվարի 9-10՝ Իրանի Իսլամական Հանրադեությունում անցկացվող «Ներդրումային ել առեսրային հնարավորությունները Հայաստանում» «Արմենի-2010» միջազգային համաժողովում ելույթ է ունեցել Հայասանի սրանադորի ել կաղի նախարար **Գուրգեն Սարգսյանը**: Նա մասնավորապես անդրադարձել է «Հյուսիս-հարավ» ավսոնոբիլային ձանաղարհի ել Իրան-Հայասան երկաթուղու կառուցման նախագծերին: Նախարարն ընդգծել է, որ երկու բարեկամական երկրների միջե ուղիղ երկաթուղային կաղի սսեղծումը ոչ միայն երկրորդ առեսրաքառառությունը կլսաթե, այլե միայնց կկաղի Մե ծովի ե Պարսից ծոցի նավահանգիսները՝ մեծացնելով Իրանի ել Հայասանի սարանցիկ նսանակությունը: Իսկ «Հյուսիս-հարավ» ավսոնայրուղին կբարձրացի Իրանի սահմանակից Մեղրի ֆաղափար կեղի վրացական Փոթի ե Բաթումի նավահանգիսներ սանող ավսոնոբիլային ձանաղարհի ոռակն ու թողունակությունը: **Գուրգեն Սարգսյանը** մասրասուսկանություն է հայտնել ինսարկելու իրանական ընկերությունների մասնակցությունն այդ նախագծերի իրակացանքն բոլոր փուլերին:

Ընդհանրապես Չորի Բալայանին

ԼՂՀ նախագահ **Բակո Սահակյանը** գրող, Իրադարակախոս, Արցախի հերոս **Չորի Բալայանին** ընդհանրապես չառարկում է: Նոյասակալաց ու հայրենամեղ գործունեության ընդհանրապես չառարկում է: «Դուր մասկանում եմ այն մարդկանց թվին, ովքեր հանդիսանում են իրենց հայրենակիցների հոյասությունն ու մարծանը, ու ամբողջ կյանքը հայրենի երկրն ու հարագս ժողովրդին անմնացորդ ծառայելու վառ օրինակ է: Արցախում բարձր են գնահատում Ձեր հավասարությունն ու նվիրվածությունը ազգային-ազասագրակամ բարծան գաղափարներին ել դրանց իրակացանքն ուղղված աննկուն ջանքերը: Նոյասակալաց ու հայրենամեղ գործունեության ընդհանրապես չառարկում է «Արցախի հերոս» բարձրագույն կոչման: Մեծ է նաե Ձեր ավանդը Հայրենի-Սփյուռն կաղերի ամրադնման ու զարգացման, երիսասարդների հայրենասիրական դասիարակության գործում: Ասահ եմ, սերունդները միս կիիսեն Ձեզ՝ որդես անվանի բժեկի, գրողի, Իրադարակախոսի, հասարակական ու ֆաղափարական գործչի, հայ ժողովրդի նվիրալ գավակն»:

Մեր ունեցած սկալներով, նսանակոր արցախցու հոբեյանը Ղարաբաղում մեծ ռուով մասրասուսկան են նեկ առաջիկա գարանը:

Կ. ԳԱՐԲԵԼՅԱՆ, Սեփանակեր

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԻՓ
 Հրասարակութան ժԸ սարի
 Հիմնաղի ել հրասարակիչ
 «ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԻՓ» ՍՊԸ
 Երեան 0010, Հանրադեություն 47
 Ֆաղս 374 10 562863
 e-mail: azg@azg.am
 azg2@arminfo.com
 www.azg.am

Գլխաղ խմբաղի
 ՅԱԿՈԲ ԱԵՏԻՍԵԱՆ / հեռ 521635

խմբաղի
 ՊԱՐՈՅԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221

Հալակաղաղիսն (գովաղ) / հեռ 582960

Լրագողների սեղեակ / հեռ 581841

Հանակաղաղ. ծառայողիսն / հեռ 582483

Շուրջոթայ լրահաղ ծառայողիսն
 / հեռ 529353

Հանակաղաղային ռարոածը
 «Ազգ» թերի
 Թերի միլերի ամբողջական թե մասնակի արսասոնները սղաղի մամուլի միջոցով, ռաղիիհեռուսաստեությունը կամ համացանցով, առանց խմբաղութան գրաղոր համաձայնութան խսթի արգելում են համաձայն ՀՀ հեղահակաղիսն իրասնոմի մասիոն օրեղի: Նիլերը չեն գրաղսուում ու չեն վերաղարմում:
 Գ սաղով յորդանոնները գովաղաղային են, որոնց բովանդակութան համար խմբաղութիսնը մասալսանասութիսն չի կում:

"AZG" Daily NEWSPAPER
 Editor-in-chief
 H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
 47 Hanrapetoutian st.,
 Yerevan, Armenia, 0010

ԱՊՏ-ում ամենից շատ հայաստանցիներն են խնայում միջոցները

Հասարակական կարծիքի ուսումնասիրման համառոտաստանյան կենտրոնի անցկացրած սոցիոլոգիական ուսումնասիրությունների համաձայն՝ Հայաստանի բնակիչները ԱՊՊ մնացած երկրներից ավելի շատ են խնայում ունեցած միջոցները՝ առկա ֆինանսական ճգնաժամի հետևանքով: Ըստ կենտրոնի ուսումնասիրությունների՝ հայաստանցիների 65 տոկոսը ստիպված խնայողություններ է անում ճգնաժամի դեպքում, այնինչ ուկրաինացիների 49, ռուսաս-

տանցիների 48 եւ բելառուսների 45 տոկոսն է խնայում: Ուսումնասիրություններից դուրս է դարձել, որ մարդիկ ավելի շատ խնայում են հազուս եւ կոչիկ գնելիս, որն ավելի շատ բնորոշ է համարվել ուկրաինացիներին եւ ռուսներին: Իսկ ֆինանսասնտեսական ճգնաժամից, նույն ուսումնասիրությունների համաձայն, «սարսափում» է հայերի 78 տոկոսը: Ամենաշատ մտահոգվածները ճգնաժամից Ռուսաստանում են՝ 80 տոկոս, դա-

զախների 78 տոկոսն է անհանգստություն հայտնել ճգնաժամից: Ընդ որում, եթե Լիսվայում բնակչության 76 տոկոսը վստահ է, որ իրենց երկիրը «միայն նոր է մտնում ճգնաժամի մեջ», ապա ուկրաինացիների 51 տոկոսը կարծիք է հայտնել, որ Ուկրաինան զսնվում է ճգնաժամի զազաթնակետում: Ռուսների 31 տոկոսն էլ համարում է, որ իրենց երկիրն է վատթարագույն վիճակում, այնինչ 29 տոկոսը կարծում է, որ Ռուսաստանն արդեն դուրս է գալիս ճգնաժամից: Տ. Ա.

17-րդ դարում առեւանգված հայկական նավի բեկորները՝ թանգարանում

Հնդկաստանում առաջին հայ համայնքները կազմավորվել են XVI դարում: Բնակիչները հիմնականում եղել են վաճառականներ, ղեկավարված էին գինվորական ծառայողներ: Հնդկահայ համայնքները սկսվել են XVII-XVIII դարերում, երբ բազմաթիվ դարսկապայեր, հասկարդես Լոր Ջուղայից, բնակություն են հաստատել Հնդկաստանում: Հայերը հիմնականում բնակվել են շուրջ 20 փողովներում եւ առեւտրական կենտրոններում, ինչպիսիք էին Ազրան, Կալկաթան, Բոմբեյը, Մադրասը, Դաւան, Լահորը եւ Սուրաթը: Այս վերջինը՝ Սուրաթը 17-րդ դարից սկսած եղել է նավաբների կողմից: Այնտեղ է կառուցվել «Գետաս առեւտրական» նավը, որը ժամանակին հայկական առեւտրական նավ է եղել, առեւանգված վատահամբավ կառիսան Քրիկ կողմից: Վիյանա Քրիկը (1645-1701) շոտլանդացի ծովահեն է եղել, որին կախա-

ղան են բարձրացրել ծովահենության եւ սպանությունների մեղադրանքներով: «Նավի առեւանգումը փոխեց միջազգային առեւտրի աղաղակ», դարձրեց նախադեպը «Պավել եւ Իզաբելլա Գալունյանները» «Թայմս ըվ Ինդիա» թերթի թղթակցին: «Արմինյա միրոս սիեթեթթթ» շաբաթաթերթում տպագրված լրատվությունից տեղեկանում ենք, որ Պավելը ֆիզիկոս է եւ աշխատում է ժնեպի միջուկային ուսումնասիրությունների եվրոպական կազմակերպությունում, իսկ Իզաբելլան բարձրագույն է: «Մեմֆ 2007-ից ուսումնասիրում ենք այս խնդիրը եւ բավական նյութ արդեն հավաքել ենք: Նավը, որը Քրիկը առեւանգել է 1698-ի հունվարի 30-ին, կառուցվել էր Սուրաթում 1645-ին: Նա դասակարգվել է հնդկ առեւտրականներին, իսկ հետագայում վարձով է սրվել հայերին, որոնցից ամրաններ փոխադրեն դե-

ղի Եվրոպա: Քրիկը նավը առեւանգել է Արաբական ծովում, բայց Անգլիա վերադարձին ձերբակալվել է եւ մի ֆանի սարի շեւած դատարանում: Բայց նա հասցրել էր նավը իր բեռներով դեղի Ամերիկա ուղևորել իրեն հավասարի մարդկանց միջոցով», դասնում են Գալունյանները, ավելացնելով, որ նավի մնացորդները հայտնաբերվել են 2007-ին Դոմինիկյան Հանրապետության ափերի մոտ, որտեղ 1698-ին Քրիկը նավաստիները փորձել են հրդեհել: Այժմ, ըստ «Թայմս ըվ Ինդիայի» լրատվության, նավի բեկորները ցուցադրվելու են Դոմինիկյան Հանրապետությունում Բրիտանիայի, Մ. Նահանգների, Ֆրանսիայի, Հոլանդիայի, Պորտուգալիայի, Իտալիայի եւ Հնդկաստանի համատեղ ջանքերով կառուցվող թանգարանում: Տ. Ա.

Ամենահարուս ամերիկացիների միայն 4 տոկոսն է հայտնվել ամենամեծ բարեգործների ցանկում

2009 թվականին ԱՄՆ-ում ամենահարուստ բարեգործը միլիարդատեր Ջորջ Սորոսի որդի Սթենլի Դրյուկեն-միլլերն էր սիկնոց՝ Ֆիոնայի հետ: Նրանք իրենց բարեգործական հիմնադրամին փոխանցել են 705 մլն դոլար: Մինչդեռ Forbes համադեպի կազմած 400 ամենահարուստ ամերիկացիների ցանկում Դրյուկեն-միլլերը զբաղեցնում է ընդամենը 85-րդ տեղը եւ ունի 3,5 մլրդ դոլար կարողություն: «Սիթի թայմս» թերթը նույն է, որ «Ֆորբս» կազմած 400 ամենահարուստ ամերիկացիների ցանկում 2009-ին միայն 17 անձինք (ցանկի 4 տոկոսը) են սեփական միջոցներով ակտիվորեն ներդրել բարեգործության մեջ: Նրանք հայտնվել են ԱՄՆ 50 ամենաշատ բարեգործների ցանկում, որն ամեն արդի կազմում է Chronicle of Philanthropy հրատարակությունը:

13 միլիարդանոց կարողությամբ Ջորջ Սորոսը 50 մեծ բարեգործների ցանկում զբաղեցնում է 6-րդ տեղը. նա բարեգործությամբ

հասկացրել է 150 մլն դոլար: 2009-ին ցանկի 2-րդ տեղում հայտնվել է 20-րդ դարի լավագույն մեղմողներից մեկը՝ 2008-ին վախճանված Ջոն Տեմպլտոնը, որը 573 մլն դոլար էր կսակել սեփական հիմնադրամին: 3-րդ տեղում է Բիլ Գեյթսը սիկնոց՝ Մեյկլենդայի հետ. նրանք բարեգործությամբ հասկացրել են 350 մլն դոլար: «Ֆորբս» սկսվելով, Գեյթսը ամենահարուստ ամերիկացին է. նա կարողությունը գնահատվում է 50 մլրդ դոլար: «Սիթի թայմսը» գրում է, որ ճգնաժամի դեպքում 2009-ին նվազագույնի են ընկել նրանց ծախսերը: ԱՄՆ 50 ամենաշատ բարեգործներն անցյալ տարի ընդհանուր առմամբ միլիարդներով են 4,1 մլրդ դոլար: 2005-ին նվազագույնները կազմել էին 15,5 միլիարդ:

Հաիթցիներից ոմանք երեխաներին ինքնակամ հանձնել են միսիոներներին

Նոր մանրամասնություններ են ի հայտ եկել ամերիկացի 10 բաղադրամիսիոներների գործում, որոնք մեղադրվում են հաիթցի 33 երեխաների ադոպցիայի օգնության համար: Հանրապետություն անցկացնելու փորձի մեջ: Երեխաներից մի ֆանիսի ծնողները դատարանում խոստովանել են, որ իրենց երեխաներին ինքնակամ են հանձնել ամերիկացիներին: Այդ մասին հարդրում է Ասոսիացիոն ժուրնալի գործակալությունը, վկայակոչելով ամբաստանյալների դատապարտության Ավիոլ Ֆլորիանի հայտարարությունը:

Վերջինիս խոստովանելով, ծնողների ցուցմունքները ցույց են տալիս, որ 10 ամերիկացիները չեն խախտել օրենքը: Ֆլորիանը վստահ է, որ դատարանը կվճռի կարճել դատարանի գործը: Գրեթե բոլոր ամբաստանյալներն արդեն հարցաքննված են: Այդպիսի նախաձեռնական կազմակերպություններից մեկը ներկայացնող 10 բաղադրամիսիոներն են, որ հաիթցի 33 երեխաներին ստանում էին Դոմինիկյան Հանրապետությունում զսնվող որբանոց, որտեղ տայմաններն ավելի լավ են,

քան երկրաբանից ավերված Հաիթիում: Ծնողներից ոմանք լրագրողներին խոստովանել են, որ իրենց զավակներին հանձնել են միսիոներներին, որոնցից երեխաները լավ կրթություն ստանան: Բացի դրանից, հարազատներին թույլատրվելու է աղաքայում այցելել այդ երեխաներին: Ինչ վերաբերում է Հաիթիի երկրաբանի գործին, նրանց թիվը արդեն հասել է 230 հազարի: Այս կամ այն ձևով տուժածների թիվը 3 միլիոն է:

Յանուկովիչ. «ՆԱՏՕ-ին անդամակցելու հարցը դեռ է լուծվի հանրափելով»

Ուկրաինայի նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլում հաղթանակի հասած ընդդիմադիր Ռեզիդենտի կուսակցության առաջնորդ Վիկտոր Յանուկովիչը CNN հեռուստաընկերությանը սված հարցազրույցում ասել է, որ ինքը Կրեմլի դրածոն չէ եւ դատապարտվելու է Ուկրաինայի Կառուցում: Ռուսաստանի հետ հարաբերություններում Կիեւի նոր վարչակազմը չեզոք կդնի Եւրոպայի մասակարարումների կառուցման արդյունքում վրա, ավելացրել է Յանուկովիչը: Անցյալում նա (ինչպես եւ ուկրաինացիների մեծ մասը) կտրակա-

նադեղն է եղել ՆԱՏՕ-ին՝ Ուկրաինայի անդամակցությանը: Իր հարցազրույցում Յանուկովիչը մանրամասնել է, որ Կիեւը «կարողանալու է համագործակցել Հյուսիսատլանտյան դաշինքի հետ, սակայն անդամակցության հարցը դեռ է լուծվի համաժողովրդական հանրափելով»: Ինչ վերաբերում է Ուկրաինա-Եվրոպայի կառուցմանը, Յանուկովիչը խոստացել է ԵՄ-ի հետ ազատ առեւտրի համաձայնագրի կնքմանն ուղղված ֆայլեր ձեռնարկել եւ նրանով ուկրաինացիների կենսամակարդակի բարձրացմանը:

Չանգվածային թունավորումներ Յակուտիայում

Յակուտիայում ֆրեական գործ է հարուցված անուրակ կաթնամթերքից հարյուրավոր մարդկանց թունավորման կադակցությամբ: ՌԴ գլխավոր սանիտարական բժիշկ Պեննադի Օնիչենկոն հայտարարել է, որ թունավորված բոլոր անձինքն օգտագործել էին «Բիֆաշիլ» թթու կաթնամթերքը, որի մի խոտոր ֆանակություն հանված է շրջանառությունից: Յակուտսկի կաթի գործարանը ինքն օրով ընդհատել է աշխատանքը: BBC-ն հաղորդում է, որ ֆաղափի հիվանդանոցներում նորանոր հիվանդներ են հայտնվում աղիքային

սուր թունավորումներով: Առողջապահության ֆաղափային բաժնի սվալները վկայակոչելով, հնետեֆա գործակալությունը հաղորդում է, որ վերջին մեկ օրում թունավորված անձանց թիվը հիվանդանոցում ավելացել է 116-ով: Ընդամենը հոտոփակացված է 270 մարդ՝ 179 երեխա եւ 91 չափահաս: Օնիչենկոյի խոստովանելով, հիվանդության հարուցիչը սալմոնելլան է: Հիշելով կաթնամթերքը սննդաբաժիններից հանված է դրոջներում, մանկադատարաններում, հիվանդանոցներում եւ մյուս սոցիալական հիմնարկներում:

Տուրքո քառեր Սառա Փեյլինի ափի մեջ

Հանրապետականների առջեւ Ալյասկայի նախկին նահանգադատ, ԱՄՆ փոխնախագահության նախկին թեկնածու Սառա Փեյլինի ելույթի ժամանակ լրագրողները նրա ափի մեջ նկատել են հուրոգրոջ գրություններ: Ֆրանսիացի հաղորդում է, որ դրանց լուսանկարները հրատարակվել են «Հաֆիզոն փոս» թերթում, նախկին նահանգադատի արձանագրելով ֆնադատների ծաղրածուական կին: Լուսանկարներում երեւում է, որ Փեյլինի ափի մեջ գրված են «Էնտրեքեթիկա», «հարկեր», «բարձրացնել ամերիկյան ոգին» բառերն ու բառակադակցությունները: Բացի դրանից, նկատվել է «բյուջեի կրճատում» կեղծ, բայց «բյուջեի» բառը ջնջված է:

Ի դեպ, Սառա Փեյլինը ֆանիցս ֆնադատել է նախագահ Բարաք Օբամային այն բանի համար, որ իր երկարատեւ հեռուստատեսության ժամանակ օգտվում է հուրաբանների ծառայություններից: 2008-ի նախագահական ընտրություններում հանրապետականների թեկնածու, սենատոր Ջոն Մակկեյը Սառա Փեյլինին ընտրել էր որդես փոխնախագահության թեկնածուի: Նրանց ընտրության ավարտվելու անհաղորդությամբ, ըստ որում հանրապետականների դատարանում համար էաերը մեղադրում են հենց Սառա Փեյլինին, որ աչի է ընկնում արտաքին ֆաղափական թույլ գիտելիներով եւ իր նահանգադատության հետ կադակցած զանազան սկանդալներով:

Իր վերջին ելույթներից մեկում Փեյլինը նախագահ Օբամային խրհուրդ էր սվել վարել կոես արտաքին ֆաղափականություն, դատարանը հայտարարել Իրանին, օգնել Իսրայելին եւ այլն: Ի դեպ, նախկին նահանգադատը անցյալում հերքում էր այն լուրերը, թե ինքը մտադիր է 2012-ին դադարել ԱՄՆ նախագահի դատարանի համար, բայց հիմա ասում է, որ կմասնակցի ընտրություններին, «եթե դա դեռ է լուծվի ամերիկային»:

Արվեստագետի կյանքում այսօրվա կարևոր իրադարձություններն առիթ են ոչ միայն ի մի բերելու անցած ուղին, մտքերը գալիքի անելիքների մասին, այլև խոսելու դարձրածիկ ժամանակներում իրեն համակած ներքին խռովմանի ու զգացման մասին՝ հաղթահարելու համար օսարման զգացողությունը, որ երբեմն սրվում է անհասի ու հասարակության միջոցով: Այժմ օգտվելով առիթից, թույլ սվել խոսել բոլորիս հուզող մեկ-երկու խնդիրների օտար, որոնք վերաբերում են գրականության, անհասի ու հասարակության առնչություններին:

թյուն եւ հավերժող ընթացք: Այս առումով հաճախ թվում է, որ մենք աղյուս ենք համընդհանուր հոգեզրկման ժամանակներում, երբ սասանվում են մեր հոգեւոր արժեքները, մեր հոգեկերտվածքը: Արժեքազուրկ փյուզման, փոփոցման հիմքերում, ահա, մեր վերաբերմունքն է մեր լեզվի նկատմամբ, որ ծամածռվում է հաճախ ոչ միայն հասարակության կաղնիղ խավերի, այլև մտավորականների խոսվածքի մեջ, դառնում գրելաժող, թափանցում գրականության, մամուլ, արձագանքում երբեք: Այս ամենը հոյ է հոգեւոր համադեմոս:

րոնց ստեղծագործությունը խոնարհում եւ երկրազայություն է հայոց լեզվին, նրա բառապարհին, որոնց արվեստը, նորարարական լինելով, դառնում է գեներացիոն կաղնիղ հայ դասական բանաստեղծության կենսաւար ակունքների հետ: Ծանարիս արվեստագետն արարում է անընդհատ: Այդ ամենն արվում է աննկատ, ներքին կուսակումներով ու բռնկումներով, հաճախ չհասնելով ընթերցողներին, քանի որ կյանքի աստղագետներն ու բեմահարթակները լցված են լեզվական թափոնով, որ խցանումներ է առաջացնում:

Այդ առումով բանաստեղծությունն առաջ-

Խոսքի իբրեւ հղացք

ՏՐԱՅՑԱ ԹԱՐԱՂԱՅԻՆ

ՖՈՏՈՂՈՒՐ

Ինչպես արդեն սեղեկացրել ենք երեկվա համարում, նախորդ օրը սեղի ունեցավ Հայաստանի Թեմայի մեկուկես ժողովրդի միության ամենամյա «Վահան Թեմայի» մրցանակների բաժնում համայնությունը, որի ընթացքում գրականության մարզում մրցանակի արժանացավ բանաստեղծ, Սաեսոցի անվ. Սասնադարանի սեփական Հրաչյա Թամրազյանը: Հուս տեխնիկական դասընթացի չկարողացավ իր խոսքը ներկայացնել համայնությանը ներկա հասարակությանը, ինչը անում ենք այժմ՝ մեր թերթի էջերից:

Երբեմն թվում է, որ մենք կանգնած ենք լեզվի անհետացման վտանգի առջև: Եվ այդ դեպքում գրականության մասին խոսելն իսկ ավելորդ է դառնում, ու մնում է բարձրաձայնել լեզվից դուրս վիժված ժամանակների մասին:

լրություն ունի, այն ժամանակ ես գրվի իր լիված բեմահարթակները: Այն դեպքում երբ մենք բեմերից, լցված հասարակության մեջ խորացող հոգեւոր ճեղքներն ու անայի սարածները: Զանգի որ ամեն ձեռնարկն արվեստագետ բանաստեղծ է, քանի որ բանաստեղծության ճիշտությունն անսահման են՝ այն կենսական դաս է եւ հարաբերված լեզվից:

Բանաստեղծն ամեն դեպքում, անկախ արժանի գործունեություն ու մայրամուտներից, լիարժեք խիզախի հոգեւոր սխրամբ գործել՝ բանաստեղծել: Բայց հոգեւոր սարածների այդ որոնումը, հոգեւոր փառքի հարթահարման կենսական այդ դասից ժամանակ է գերիցող դառնում նաեւ հասարակության համար:

Գրողն եւ հասարակությունը ժամանակ է ընդառաջ գնում իրար, այլապես հոգեւոր ճեղքվածքը զնալով կխորանա:

Մեր լեզուն մեզ համար լինելություն է, եւ չեն կարող լինել սերունդներ՝ լինելության օղթայից դուրս:

Սիւսայ խոսելը, խոր սազմամբներն են այսօր մղում խոսել, բանաստեղծել՝ հաղթահարելու համար այդ ներքին ձգնաժամն ու վերագնելու հոգեւոր մաքուր սկզբունքներն ու ակունքները:

Իմաստարիչ, օրը բանաստեղծական հայտերն ունի ինչի իր նախնական ժողովրդի մեջ եւ անարարությանը, որոնցից չկարող իր լարանը, հասնի ընթերցողին: Դրան է ձգտում ամեն ձեռնարկն բանաստեղծ, եւ թեք փոփոխիչ հաջողվում է, ուրեմն հասել է նորասակին:

Մենք ժամանակ է բանաստեղծական սկզբնական մարտի կողմնակիցն ու լինելությունը... Վահան Թեմայանը...

Հաճախ գրականագետները մակերեսային մոտեցում են հանդես բերում գրականության հարցերը մտնելու, խոսելով գրականության հասարակական ինչնչության եւ արժեքի մասին, ժամանակի նշանները փնտրում են նրա արժանիքներում, մինչդեռ գրականությունը ժամանակ է սա ժամանակի խորային, հոգեւոր դասերը:

Հաճախ են խոսում արվեստագետի, բանաստեղծի մեկուսացման, իրականությունից կտրված լինելու մասին:

Եվ դրա մեջ ձեռնարկային մաս կա: Բայց հաճախ այդ օտարումը լինում է երկուստեք:

Գրականությունն իմաստարար է, սակայն ամենօրյա իմաստարարության համար է առաջին հերթին: Այն չորսի լինի անձնադասան, մեկուսի՝ դառնալով հավերժական «դարձ ի օրհան յուր»: Սակայն հաճախ հասարակությունն իմեն է դրսևորում իմենալման, հոգեզրկման արժանաբեկներ: Այդ երեւոյթներն առաջին հերթին ի հայտ են գալիս լեզվական փոփոխում, որն իրականության գերագույն խառնումն ու արժանաբեկն է:

Մեր լեզուն մեր մակերկրային է, մեր հոգու հայրենիքը, նրա սիրտից դուրս գոյություն չունի ոչինչ, առավել եւս բանաստեղծություն: Այն մեզ համար գոյաբանական սկիզբ է, լինելու-

Վախճանվել է «Հունաստանի սոխակ» Արդա Մանդիկյանը

«Արմինյն միտր սփեթթեթթ» Եւրոպայից արժանացրել է «Թայմզ» թերթի սեղեկությունն այն մասին, որ Աթենքում 85 տարեկանում վախճանվել է «Հունաստանի սոխակ» հորջորջված սոխակ Արդա Մանդիկյանը:

Արդան ծնվել էր Զմյուռնիայում (Իզմիր) 1924-ին Եղեռնից մազադուր ընտանիքում, որն հետագայում Հունաստան է տեղափոխվել: Աթենքի երաժշտանոցում սովորել է Էլվիրա դը Չիլիպոլի, ով նաեւ Մարիա Կալասին է դաս սվել, եւ Ալեքսանդրա Տրիպանի դասարանում:

Չեարֆրությունները հին հունական երաժշտության հանդեպ Արդային ծանոթացրել են Ջեյմս Մաթյուզի եւ Ալան Կոլինգհիլի հետ, որոնք ծառայում էին Աթենքում Բրիտանական բանակում: Նրանց միջոցով 1948-ին Արդան Անգլիա է տեղափոխվել, որտեղ հանդիպել է բյուզանդական եւ հին հունական երաժշտության խոշոր գիտնական, ավստրիացի եզոն Վելետի հետ: Վերջինիս խրախուսելով էլ մի Եւրոպայի համերգներ է սվել Անգլիայում: Հանդես է եկել Վելետի «Ինկոգնիտա» կոմիկական օպերայում, Բեռլինի «Նելսոնում», Բեռլինի «Քրիստոսի մանկությունը», Կորսակովի «Ոսկե ափսոս» եւ այլ ստեղծագործություններում: Իսկ Բեռլինում Բրիտանի նրան վստահած դերը «Լուրեցիայի առեանգումը» օպերայում այնքան մեծ հաջողություն է ունեցել, որ ներկայացումը Եւրոպայի է մի Եւրոպայի փառքի փառքներ, այդ թվում Համբուրգ, ժնեւ, Լոնդոն եւ Ալդենբուրգ:

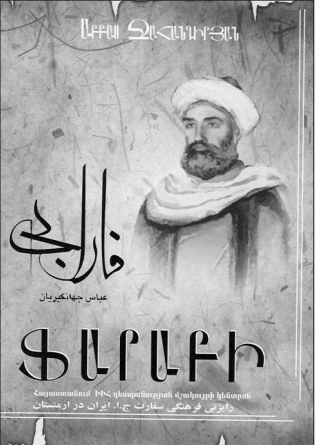
Սոր հիվանդության ժամանակ 1960-ականներին վերադարձել է Աթենք եւ իր ծայր բարձրացրել խունային դեմ, դառնալով իբրևանությունների «աչի փուլը»: Վերջին Եւրոպայում կատարել է վարչական գործեր, դառնալով Հունաստանի արգային օպերայի համասնօրենը (1974-80 թթ.), իսկ հետագայում՝ «Մարիա Կալաս ընկերության» նախագահը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԻՐԱՆ

Բագահայտելով լուսնական փիլիսոփայությունը

Օրերս Գրողների միությունում սեղի ունեցավ Արթուր Ջահանգիրյանի «Ֆարաբի» գրի Եւրոպայում: Արթուր Ջահանգիրյանը «Իրան-Հայաստան բարեկամություն» միության մեկուկես կոմիտեի ակտիվ անդամներից է: Նա բազմաթիվ ժամանակներ է հեղինակ է: Հայ ընթերցողներին հայտնի է նրա «Համարումն ու ծովը» սիրային ժամանակագիրը, որ հայերեն թարգմանվել է 2008-ին:

Ֆարաբին իսլամական աշխարհի խոշորագույն գիտնականներից է: Նա ծագումով լուսնակ է, բայց ստեղծագործել է արաբերեն, ինչի հետեւանով Արթուր Ջահանգիրյանը նրա արաբ փիլիսոփա: Սովորության համաձայն թուրքերն էլ են յուրացրել Ֆարաբիին՝ ներկայացրելով որդեք թուրք առաջավոր գիտնական: Ֆարաբին ավելի քան 15 երկիր հեղինակ է, որոնց մեծ մասը արաբեր ժամանակներով չի լուսնակվել: «Գիրքը մեծ նշանակություն ունի հասկալու ձեռնարկական առումով: Նա աշխարհափոխական գիտնական է, բայց խորհրդային սարիներին նրա անունը հայտնի է: Վերջերս թերթի խորհրդային սարիներին հրատարակված հանրագիտարանը, Ֆարաբիի մասին ընդամենը երեք տղ էր գրված: Խորհրդային միությունում չէին ընդունում, որովհետեւ նա իրենալիս փիլիսոփա էր», «Ազգի» հետգրույցում նկատել է իրանագետ, գրի թարգմանիչ Էմմա Բեգիջանյանը:

Գրում փիլիսոփայի կենսագրությունը վերածված է վիդակի: Պարսկական «Մարդաս» հրատարակչությունը ժամանակներին ու երիտասարդներին իրանցի հանրաճանաչ գիտնականության, փառքական ու կրոնական ոլորտի ներկայացուցիչներին ներկայացնելու նպատակով ձեռնամուխ է եղել մի Եւրոպայի մասնաշաղկապի հրատարակմանը: Սա այդ մասնաշաղկապից մեկն է:

Էմմա Բեգիջանյանը նկատել է, որ լուսնական գրականությունը Հայաստանում ավելի քան է ներկայացվում, թարգմանվում, քան հայկականը՝ Իրանում: Այդ դասընթացը Բեգիջանյանը թարգմանում է հայ ժամանակակից գրողների ստեղծագործությունները՝ լուսնակ ընթերցանելու հասարակությանը ամբողջական գրով ներկայացնելու համար:

Արիզ (Արախան) Կարապետի Սահակյանը

Արիզ (Արախան) Կարապետի Սահակյանը ծնվել է ՀԽՍՀ Կալինինոյի (այսօր՝ Տաշիր) Եւրոպայի Լեռնահովիտի գյուղում 1943թ. Աոյեմբերի 1-ին: Արձաններով սարուորդի է, մեծցի: Ծննդավայրի միջնակարգ դպրոցը ոսկե մեդալով նա ավարտել է 1961թ., իսկ բարձրագույնը, Ուրից գերագնացությանը, Երևանի Խ. Աբովյանի անվան մանկավարժական ինստիտուտում, որի բանասիրական ֆակուլտետը նա վերջացրել է 1966թ.: Չնայած ռեկտորատի որոշմանը, որ նա մնա ինստիտուտում եւ սովորի ասպիրանտուրայում, երիտասարդ Եւրոպայից մեկնել է հայրենի գյուղ եւ դպրոցում աշխատել որդեք հայոց լեզվի եւ գրականության ուսուցիչ: Նույն թվականից նա Տաշիր Եւրոպայում գրադեղքել է կուսակցական եւ ժողովրդական սարքեր ժաշոններ, ընդհուրդ ԳԿԿ Կալինինոյի Եւրոպայի 2-րդ փարտուղար, գործկոմի նախագահի սեղակալ եւ այլն: Արիզ Սահակյանը ամուսնացած է, ունի երեք որդի եւ վեց թոռ: ԽՍՀՄ փլուզումից հետո, մի քանի տարի անգործ մնալը բանաստեղծ հայրորդն ստիպեց հանուն մի կտոր հաց վասակելու սեղափոխվել Ռուսաստան, ուր եւ նա աղյուս է եւ Եւրոպայում է ստեղծագործել:

ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը ՀԳՄ անդամատնում է հանձնում բանաստեղծ Արիզին (Արախան Սահակյան)

սեղի ունեցավ Արիզ Սահակյանի «Կյանքս այրվող կերոն» (2006 թ.), «Հուլիսի առուն» (2008 թ.) եւ «Լեռան կատարին մեռել է ու ձյուն» (2009 թ.) բանաստեղծական ժողովածուների Եւրոպայում: Ինչպես այդ ժողովածուների նախաբանները հեղինակները, արվեստաբան Սյուզաննա Փիլոսյանը, գրականագետներ Հչոյր Դավթյանը, Կարո Վարդանյանը, այնպես էլ Եւրոպայից ժամանակելու լույս ունեցողներ, գրադարանի սեփական Դավիթ Սարգսյանը, բանաստեղծներ Մատնե Գրիգորյանը, Արեւազ Ավագյանը, Երվանդ Պետր-

յանը, Վարդան Վանատուրը, երգիչ Թովմաս Պողոսյանը, գրականագետ, դասախոս Տիգրան Սարգսյանը բարձր գնահատեցին Արիզ Սահակյանի ժողովրդական վասակը, կանգ առնելով նրա հայրենասիրական, խոհակամ, փիլիսոփայական, փառքական, սիրային բազմաթիվ ստեղծագործություններին, որոնք թեւ վաղուց արժանի են եղել տղադարձության, բայց հեղինակը իր աճողարել՝ իղկել եւ կատարելագործել է իր չափածոն՝ հավասարի մնալով հայ դասական գրականության ավանդներին:

Նկատի ունենալով, որ մեծցի-Տաշիրից հայրորդն այսօր Ռուսաստանի Դաշնության Ալթայի երկրամասում է աղյուս (գյուղ Սելկա) եւ ստեղծագործում, Հայաստանից հեռու այստեղ նա մասնակցում է երկրամասի «Երգի» հայկական համայնի հասարակական եւ ազգային կյանքին եւ գործունեությանը, մի քանի օր առաջ Երևանում նրան ընդունեցին ՀԳՄ անդամ եւ Ռազմածովագործների միջազգային ընկերակցության Եւրոպայում: Բանաստեղծ, արձակագիր եւ հրատարակախոս Արիզը ժաշոնակում է մինչեկող տարի ընթերցողի սեղանին դնել այս անգամ իր արձակ ստեղծագործությունների անսիղ ժողովածուն:

ՄԱՄԱՌԵ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Տ. Տ.

ԱԶԳ

Մարզական

Վարդան Մինասյանը կարունակի գլխավորել հավաքականը

Օսարերկրացի մարզիչների հրավիրման պրակտիկային վերջ է տրվում

Cissoccer.com կայքի տեղեկացմամբ ՀՀ միջազգային Ռուբեն Չախաթրյանը հայտարարել է, որ Վարդան Մինասյանը կարունակի աշխատանքը Չախաթրյանի ազգային հավաքականում գլխավորելով մեր ընտանիքի Եվրոպայի 2012-ի առաջնության ընտրական մրցաշարում:

Ինչ վերաբերում է Վարդան Մինասյանը լավ է ճանաչում հավաքականի անդամներին, քան Չախաթրյանը: Բացի այդ էլ նա հնարավորություն ունի առաջնության ընթացքում մասնակցությունը հավաքականի թեկնածուների ելույթներին, ինչը կօգնի նրան ճիշտ ընտրություն կատարել:

Վարդան Մինասյանը ազգային հավաքականում աշխատելու զգալի փորձ արդեն ունի: Նա Պորտուգալիայի մարզիչների ասոցիացիայի անդամ է, որ 2000-2001-ին գլխավորեց հավաքականը:

Վարդան Մինասյանը ազգային հավաքականում աշխատելու զգալի փորձ արդեն ունի: Նա Պորտուգալիայի մարզիչների ասոցիացիայի անդամ է, որ 2000-2001-ին գլխավորեց հավաքականը:

Ինչ վերաբերում է Վարդան Մինասյանը լավ է ճանաչում հավաքականի անդամներին, քան Չախաթրյանը: Բացի այդ էլ նա հնարավորություն ունի առաջնության ընթացքում մասնակցությունը հավաքականի թեկնածուների ելույթներին, ինչը կօգնի նրան ճիշտ ընտրություն կատարել:

Պարտադիրներ՝ Ռոման Բերեզովսկի, Գեորգ Կաստարով, Ստեփան Դազարյան:

Պահանջներ՝ Ալեքսանդր Թադևոսյան, Արմեն Եսայան, Ռոբերտ Արզումանյան, Յուրի Սկոպյան, Վահագն Մինասյան, Սարգիս Յուսեփյան, Էդուարդ Կակոսյան:

Կիսապահանջներ՝ Լեոն Գալստյան, Արսևակ Զարանյան, Սամվել Մելիքյան, Արսեն Բալաբեկյան, Մարկոս Պրեզի, Արսակ Ալեքսանյան, Կառլոս Մկրտչյան, Արարատ Առաքելյան, Արթուր Ոսկանյան, Արթուր Եղիազարյան:

Հարձակվողներ՝ Էդգար Մանուչարյան, Եղիա Յավրույան, Արման Զարանյան:

ԲՈՆՃՔԱՍԱՐՍ

Արթուր Գրիգորյանը ռիսկ դուրս չի գա

Թեթև քաշային կարգում աշխարհի նախկին բազմակի չեմպիոն, 42-ամյա Արթուր Գրիգորյանը հրաժարվել է ռիսկ վերադառնալու մտադրությունից: Նա մայմանավորվել էր լեռն բռնցիկների համար Չեզարի հետ մարտի 6-ին մենամարտելու հարցում: Վերջինիս 7 արի անոթային վնասվածքներով հարձակվել էր մրցավարների վիճելի որոշմամբ:

Սակայն չորս քաշային մարզիչները հետ Գրիգորյանը հասկացել է, որ չի կարող անհրաժեշտ մարզավիճակ ձեռք բերել: Ուստի նա հրաժարվեց ռիսկ դուրս գալու մտադրությունից:

Արթուր Գրիգորյանը ներկայումս մարզիչ է աշխատում Universum որոնողներական ընկերությունում, որտեղ մասնավորապես մարզում է ռուսաստանցի գերմանացիներին: Այդ հանգամանքը նա նրան ստիպեց փոխել վճիռը, քանի որ մարզումների ժամանակ չէին բացառվում վնասվածքները: Իսկ հայ բռնցիկների ժամանակ ժամանակավորապես դադարեցնել իր մարզչական գործունեությունը:

Տայ ախմաշիստների մեկնարկը հաջող էր

Մոսկվայում մեկնարկել է ախմաշի «Արտիստ» ազգային փառատոնը, որն այս անգամ կայանալու է 9-րդ անգամ: Այն իր մեջ ներառում է չորս մրցաշար, որի ընդհանուր մրցանակային հիմնադրամը 180 հազար էվրո է: Ուժեղագույնների՝ A1 մրցաշարում հանդես են գալիս

գեներալ կարգադրման 35 ախմաշիստներ: Այս մրցաշարում շախմատի երկու ներկայացուցիչ ունի: Հաջող մեկնարկեց Դավիթ Գ. Պետրոսյանը՝ հաղթելով ռուսաստանցի եվգենիա Օվոյին: Իսկ Տիգրան Զեթուխյանը ոչ-ոքի խաղաց հուլանդացի Ջոդ Դելեմարտի հետ: ԱՄՆ-ում

ՏՖՖ-ն աջակցում է մարզիչների որակավորման բարձրացմանը

Ֆուտբոլի Հայաստանի ֆեդերացիան վերջին տարիներին Ուժեղացում է կազմակերպում վարորդներին և մանկապատանիներին մարզադպրոցներում աշխատող մեր մարզիչների համար՝ նպաստելով նրանց որակավորման բարձրացմանը: Ինչպես հայտնի է, Ուժեղացումը նրանց օգնում է աշխատող մարզիչները ղեկավարել համապատասխան արժեքներ ունեցող, այլապես նրանց չի թույլատրվում աշխատել: Այսպես, վարորդների արժեքներն են կանոնակարգի համաձայն 2011-ից սկսած Հայաստանի բարձրագույն խմբի ակումբների գլխավոր մարզիչներն ու նրանց օգնականները ղեկավարելու և անհրաժեշտ «A» կարգի մարզչական արժեքներ ունեցող, այլապես նրանց չի թույլատրվում մարզչական գործունեությամբ զբաղվել: Ուստի այժմվանից, հետագա բարդություններից խուսափելու համար, մեր մարզիչները ղեկավարելու արժեքները պետք է բարձրացնեն:

Գլխավոր մարզիչ Ֆլեմինգ Սերիլը: Ծրագրի անբացառելի կազմակերպիչն է Վարդան Ավետիսյանը: Այն ներառում է բազմաթիվ սեսիաներ և գործնական դասընթացներ, որոնք նպաստում են մարզչական գործունեության բարձրացմանը: Այս արժեքները կազմակերպում է ՀՀ ՏՖՖ սեյսմիկական սնուցում, Հայաստանի երիտասարդական հավաքական

«Բ» խմբի մրցաշարում մասնակցում են 2200-2399 անհասակված վարկանիշ ունեցող ախմաշիստներ: Մրցանակային հիմնադրամը 19500 էվրո է, որը կբաշխվի լավագույն արդյունքի հասած 35 ախմաշիստների միջև: Հաղթողը կդառնա 3500 էվրոյով: Այս մրցաշարում Հայաստանի երկու մասնակիցներից հաղթանակով մեկնարկեց Տիգրան Սիմոնյանը՝ դառնալով մասնակցող ախմաշիստներից: Դավիթ Գ. Պետրոսյանը (2730) և Եթիեն Բարոն (2713): Գաբրիել Սարգսյանը իր վարկանիշով (2680) 7-րդն է:

Այս օրերին ֆուտբոլի ֆեդերացիայում Ուժեղացում է մարզչական կրթության «JIRA» ծրագրի արժեքները: Այս արժեքները կազմակերպում է ՀՀ ՏՖՖ սեյսմիկական սնուցում, Հայաստանի երիտասարդական հավաքական

Պարտասները մնացին անառիկ

Թուրքիայի Անթաթիա ֆուտբոլում ուսումնասիրական հավաք անցկացնող «Բանանցը» սուպերլիգայի 2-րդ հանդիպումն անցկացրեց: Մրցակիցը հորվաթիայի բարձրագույն խմբի առաջնության մասնակից «Ռիեկան» էր: Եղանակային անբերանող մրցումներում կայացած այդ խաղում դարձան մրցանակներ անառիկ: Հիշեցնենք, որ մինչ այդ «Բանանցը» 5-1 հաշվով ջախջախել էր ռումինական «Ֆարուլի»:

Անթաթիայում անբարենդաս Եղանակի մրցումներում «Բանանցը» ֆուտբոլիստները չէին կարողանում լիարժեք մարզվել: «Ռիեկայի» հետ խաղում «Բանանցը» խաղադաշտ էր դուրս եկել հետեյակ կազմով. Ցանկով, Նիկոլով, Լովչիչ, Կակոսյան, Դադբաբյան, Առաքելյան, Մելիքյան, Բեռն, Դուբալ, Բալաբեկյան, Վենդե: Ընդմիջումից հետո խաղադաշտ են դուրս եկել Կասպեյան, Պողոսյանը, Կարապետյանը ու Նասիբյանը:

Թիմի մարզչական կազմը հրաժարվել է Յարեմ Կավալիցիի ծառայություններից, որն անցած մրցաշրջանի սկզբում խաղում էր «Բանանցում»: Ստեփան Կուզմանուկին ներկայումս թիմում փորձարկում է երեք նորեկների՝ քաղցրացի Դուբալյանի, սերբիացի Լովչիչի և բուլղարացի հարձակվող Վենդեի: Հերթական սուպերլիգայի հանդիպումը նախատեսված է փետրվարի 13-ին բելառուսական «Մինսկի» հետ:

2550-ից բարձր անհասակված վարկանիշ ունեցող ախմաշիստները: Այստեղ մրցանակային ընդհանուր հիմնադրամը 70 հազար էվրո է, որից 21 հազար կստանա հաղթողը: Իսկ ընդհանուր առմամբ դրամական մրցանակների կարծանքում մրցաշարի առաջին 30 ժամանակահատվածում ախմաշիստները: Բոլոր մրցաշարերն անցկացվում են շվեյցարական մրցակազմով, 9 տուրով:

Բնակվող Սելիֆեթ Խաչիյանը ոչ-ոքի խաղաց Ազատ Բաբախանի հետ, իսկ ռուսաստանցի Արթուր Գաբրիելյանը հաղթեց Եվալդինա Կովալենկայային:

Ուժեղագույնների մրցաշարում Հայաստանը ներկայացնող 4 ախմաշիստներից միայն Արման Փաշինյանը հաղթանակ ստացավ՝ առավելության հասնելով իտալացի Ռեմոնե Վազոլեին: Մեր մյուս ախմաշիստները հաշտություն կնքեցին մրցակիցների հետ: Ոչ-ոքի ավարտվեցին Վեյդի Զիլո-Գաբրիել Սարգսյան, Հրան Եսայան-Զիլոյան Ասաիկիրան, Ջավեն Անդրեասյան-Մախիմ Վաչե-Լազարով դարձան: Ռուսաստանը ներկայացնող Սերգեյ Գրիգորյանը հաշտություն կնքեց Բորի Պրեդեկիչի հետ, իսկ Ուկրաինայում բնակվող Յուրի Հայրապետյանը միավորը կիսեց Զոն Զայնգառոյի հետ մրցակիցում: A1 մրցաշարում հանդես են գալիս 80 ախմաշիստներ: Ամենաբարձր անհասակված վարկանիշներն ունեն ֆրանսիացիներ Մախիմ Վաչե-Լազարովը (2730) և Եթիեն Բարոն (2713): Գաբրիել Սարգսյանը իր վարկանիշով (2680) 7-րդն է:

«B» խմբի մրցաշարում մասնակցում են 2200-2399 անհասակված վարկանիշ ունեցող ախմաշիստներ: Մրցանակային հիմնադրամը 19500 էվրո է, որը կբաշխվի լավագույն արդյունքի հասած 35 ախմաշիստների միջև: Հաղթողը կդառնա 3500 էվրոյով: Այս մրցաշարում Հայաստանի երկու մասնակիցներից հաղթանակով մեկնարկեց Տիգրան Սիմոնյանը՝ դառնալով մասնակցող ախմաշիստներից: Դավիթ Գ. Պետրոսյանը (2730) և Եթիեն Բարոն (2713): Գաբրիել Սարգսյանը իր վարկանիշով (2680) 7-րդն է:

A2 մրցաշարում հանդես են գալիս 66 ախմաշիստներ, որոնց վարկանիշը ցածր է 2550-ից, սակայն բարձր է 2399-ից: Մրցաշարի մրցանակային հիմնադրամը 36 հազար էվրո է, որից 9 հազարը կստանա հաղթողը: Ընդհանուր առմամբ դրամական դարձան:

Հայաստանի 7 ախմաշիստներ են մասնակցում «C» խմբի մրցաշարին, որի մասնակիցների վարկանիշը 2200-ից ցածր է: 12 հազար էվրո մրցանակային հիմնադրամը այստեղ էլ կբաշխվի 35 ախմաշիստների միջև: Հաղթողը կստանա 2000 էվրո: Այս մրցաշարում է հանդես գալիս 16-ամյա վանաձորցի Դավիթ Շախիյանը, որն օրերս գերազանց ելույթ ունեցավ Մոսկվայում անցկացված մեկ այլ մրցաշարում՝ նվաճելով գլխավոր մրցանակը: Դավիթը «Արտիստ» մրցաշարում էլ սկսեց հաղթանակով դառնալով մասնակցող ախմաշիստներից: Դավիթ Սալմանյանը: Ինչպես օգնի հաղթական միավորներ գրանցեցին նաև Ալեքս Ավետիսյանը, Դեմիտրի Փաշինյանը, Հայկ Գալստյանը, Տիգրան Հարությունյանը ու Լեոն Զարանյանը: Միակ դարձան իրենց կրեց Սարկ Բասենջյանը:

Իրանցի առաջին կին օլիմպիական

Մարյան Կալիստրո կոչվող իրանցի առաջին մարզիչին, ով կմասնակցի ձմեռային օլիմպիական խաղերին: Նա հանդես կգա ոլորավարչի դերում և իսկա ոլորավարչի դերում: Մարզիչին խաղերին կմասնակցի՝ դասընթացներով մոտավորապես ավանդույթները: Նրան է վստահվել երկրի դրոշմ օլիմպիականների մասնակցությունը:

Մարյան Կալիստրո կոչվող իրանցի առաջին մարզիչին, ով կմասնակցի ձմեռային օլիմպիական խաղերին: Նա հանդես կգա ոլորավարչի դերում և իսկա ոլորավարչի դերում: Մարզիչին խաղերին կմասնակցի՝ դասընթացներով մոտավորապես ավանդույթները: Նրան է վստահվել երկրի դրոշմ օլիմպիականների մասնակցությունը:

ԱԶԳ

Ձանուցում

ՄՐՃՈՒՅԹ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԵՎ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

«Մենք եղել ենք, մենք կանք, մենք կլինենք» խորագրով ուսանողների եւ աշակերտների համար անցկացվող լավագույն գրական ստեղծագործության VI միջազգային մրցույթի (Մրցույթի թեման՝ «Հիշենք ապրելու, արարելու համար»)

1. Ընդհանուր դրույթներ.

1.1 Ներկա դրույթները որոշում են «Մենք եղել ենք, մենք կանք, մենք կլինենք» խորագրով ուսանողների եւ աշակերտների համար անցկացվող VI միջազգային մրցույթի խնդիրներն ու նպատակները, ինչպես նաեւ նրա անցկացման կարգը:

1.2 «Մենք եղել ենք, մենք կանք, մենք կլինենք» խորագրով ուսանողների եւ աշակերտների համար անցկացվող լավագույն գրական ստեղծագործության VI միջազգային մրցույթի թեման է «Հիշենք ապրելու, արարելու համար», որը նվիրվում է Հայոց ցեղասպանության 95-ամյա տարելիցին:

1.3 Մրցույթն անց է կացվում «Ռուսաստանի հայերի միություն» համառուսաստանյան հասարակական կազմակերպության, «Համաշխարհային հայկական կոնգրես» հայկական հասարակական կազմակերպությունների Միջազգային Միության, ՀՀ Սփյուռքի նախարարության, ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության կողմից:

1.4 Մրցույթն անցկացվում է 2010 թվականի փետրվարի 20-ից մինչեւ մայիսի 20-ը:

1.5 Մրցույթի արդյունքների հրատարակումն ու հաղթողների տարաբնույթի մրցույթները կկայանան 2010 թ. հոկտեմբերի երկրորդ կեսին:

2. Մրցույթի նպատակներն ու խնդիրները

2.1 Հայաստանի, Արցախի եւ հայկական Սփյուռքի ուսանողներին եւ աշակերտներին, ինչպես նաեւ այլ ազգերի երիտասարդ ներկայացուցիչներին հաղորդակից դարձնել հայ ժողովրդի լուսավորչական անցյալին, հասկալիս նրա դաստիարակչական արժեքները, որոնք վերաբերում են երկիր մոլորակի վրա երբեք չի իրականացված ամենասարսափելի, ամենադաժան չարագործություններից մեկի՝ Հայոց Եղեռնի լուսավորչական եւ դրանով իսկ նպաստել նրանց ակտիվ մասնակցության ապահովմանը մարդկության դեմ կատարված այդ հանցագործության դասադասման եւ միջազգային ճանաչման համար ծավալված գործընթացներին:

2.2 Նպատակ է նաեւ, որպեսզի հայ ժողովրդի անմեղ նահապետների հիշատակը հավերժացնու՞մ գործում հայ տղամանկների եւ աղջիկների, որը երիտասարդության, անկախ նրանց բնակության երկրից, նշանաբան դառնա բոլոր հայերի հայրենիքի Հայաստանի հզորացմանը, շնորհակցմանը, հայոց ժողովրդի կյանքի վերելքին, ամբողջովն ու զարգացմանը ծառայելը:

2.3 Նպատակ է նաեւ հարեկցության, բռնությունների, ազգամիջյան բախումների դեմ մղվող պայքարում հայ երիտասարդության ընդգրկմանը, նրանց կենսական ակտիվ դիրքորոշմանը ձեռնարկումն աշխարհի հիմնարար արժեքների նկատմամբ, ինչպիսիք են երկիր մոլորակի վրա խաղաղության լուսավորումն ու բարեկամության հաստատումը:

3. Մրցույթի դայանդներն ու մասնակիցները.

3.1 Մրցույթին կարող են մասնակցել Հայաստանի, Արցախի եւ հայկական սփյուռքի ուսանողներն ու դպրոցների բարձր դասարանների աշակերտները, ինչպես նաեւ այլ ազգերի երիտասարդ ներկայացուցիչները:

3.2 Յուրաքանչյուր մասնակցից իրավունք ունի մրցույթին մասնակցել մեկ ստեղծագործությանը՝ Հայոց ցեղասպանության 95-ամյա տարելիցին նվիրված բարձրագույն, բանաստեղծությանը, դասակարգված, գրական, հրատարակախոսական ակնարկով եւ այլն:

3.3 Մրցույթին մասնակցելու իրավունք են ստանում միայն ժամանակին ուղարկված, թեմային եւ նշանակված ծավալին համապատասխանող աշխատանքները:

4. Մրցույթի կազմակերպման եւ անցկացման կարգը

4.1 Մրցույթը ղեկավարելու նպատակով ձեւավորվել է Կազմկոմիտե:

4.2 Կազմկոմիտեն որոշում է մրցույթի անցկացման ժամկետները, կարգը, ձեւավորում մրցանակաբաշխության հանձնաժողովը, հաստատում նրա կազմը եւ անփոփոխ արդյունքները:

4.3 Մրցանակաբաշխության հանձնաժողովը.

- մեկուկես անդամների գնահատման չափանիշներ,
- առաջարկում է մրցույթի անվանակարգերը,
- ստուգում եւ գնահատում է աշխատանքները,
- որոշում է հաղթողներին եւ ներկայացնում Կազմկոմիտեի հաստատմանը:

4.4 Ուղարկված աշխատանքները չեն գրախոսվում եւ չեն վերադարձվում:

4.5 Մրցույթի կազմակերպիչներն իրենց իրավունք են վերադասում անհրաժեշտության դեպքում համապատասխան փոփոխություններ կատարել մրցույթի անցկացման կարգում:

4.6 Մրցույթի արդյունքները ուսանողների եւ աշակերտների համար կանփոփոխվեն առանձին-առանձին:

5. Հաղթողների տարաբնույթի մրցույթներ

5.1 Մրցույթում առաջին երեք տեղերը զբաղեցնում են ուսանողները, ինչպես նաեւ աշակերտները կարգաբանությամբ համակարգիչներով եւ դիմումներով, իսկ առանձին անվանակարգերում հաղթողները՝ արժեքավոր նվերներով եւ դրամական մրցույթներով: Լավագույն աշխատանքները կհրատարակվեն առանձին ժողովածուով:

6. Մրցութային աշխատանքի ներկայացվող դաշտերը

6.1 Մրցութային ներկայացված աշխատանքները լինում են ցույց սան, որ չնայած բազում զոհերին եւ դժբախտություններին, հայ ժողովուրդը շարունակել է գոյատևել, կառուցել եւ այսօր էլ հիշում է իր վիճակը՝ ապրելու, արարելու, Հայաստան երկիրը շնորհակցելու եւ իր անվանազան ապագան կերտելու համար: Աշխատանքներում ցանկալի է արժանի մասնակցների վերաբերմունքը ցեղասպանության, մարդկության դեմ իրականացված հանցագործությունների հանդեպ, որտեղ եւ երբ էլ դրանք կատարվեն լինեն: Աշխատանքը կազմի, եթե դրա հեղինակը փորձի ցույց տալ իր դերն ու տեղը մեծ երեւոյթների դեմ տարվող պայքարի, խաղաղության լուսավորչական, ազգամիջյան հարաբերությունների կարգավորման, բազմակողմանի անվանազան ապահովման գործընթացներում:

6.2 Մրցութային աշխատանքները լինում են ներկայացվել մինչեւ 2010 թվականի մայիսի 20-ը: Հայաստանից, Արցախից եւ ԱՊՀ երկրներից ներկայացված աշխատանքներն ընդունվում են միայն հայերեն եւ ռուսերեն լեզուներով, անգլերեն լեզվով աշխատանքներ ընդունվում են միայն հեռավոր արժեքներով:

6.3 Ներկայացված աշխատանքների ծավալը չպետք է գերազանցի 4 համակարգչային էջի սահմանը:

6.4 Աշխատանքները ներկայացվում են էլեկտրոնային տարբերակով (Word ֆորմատով (*.doc, *.rtf) Windows-ի համար), վերին եւ ստորին լուսանցները՝ 2, աջ եւ ձախ լուսանցները՝ 2.5, կարմիր սողը՝ 1.25, տղամարդի չափը՝ 14 pt, ինտերվալը՝ 1: Աշխատանքները կարող են ներկայացվել նաեւ անձամբ կամ ուղարկվել փոստով:

6.5 Տիպոգրաֆիայի վրա դասադասվում է ներքին

- Ազգանուն
- Անուն
- Հայրանուն
- Ծննդյան թիվ
- Հասցե
- Հեռախոս
- էլեկտրոնային փոստի հասցեն
- Ուսումնական հաստատության անվանումը եւ վայրը
- Տեղեկություններ, որոնք հեղինակի կարծիքով արժանի են ուսուցչության:

7. Մրցույթի կազմակերպիչի հասցեն՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Բ.Երեւան, Տերյան 69:

Հեռ. (37410) 51 04 42, (37410) 51 04 43 ֆաքս (37410) 51 04 41 էլ. փոստ՝ vladis@netsys.am կամ

ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարություն

Հեռ. /37499/ 771310

էլ. փոստ՝ nanamnatsakanyan@mail.ru

Մրցույթի Կազմկոմիտե

«Յունիբանկ»-ը ներկայացնում է նոր վարկային քարտ U-Buy

«Յունիբանկ»-ը թողարկել է մինչեւ 1 մլն դրամ վարկային սահմանաչափով նոր վարկային քարտ՝ ArCa U-Buy: Վարկի առավելագույն գումարը կազմում է 24 ամիս, տարեկան տոկոսադրույքը՝ 22 տոկոս, որը հաշվարկվում է միայն հաշվի բացասական մնացորդի վրա:

«U-Buy քարտը կարող են ձեռակերպել այն ֆիզիկական անձինք, որոնք ունեն անսակման հաստատված եկամուտ եւ չունեն վաս վարկային դասնություն: Հաճախորդների սղասարկման հարմարավետությունն ադապտվելու նպատակով քարտի ստացման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը հասցված է նվազագույնի: Հաճախորդը լիարժեք է ներկայացնում միայն անձնագիր, սոցիալական քարտ եւ տեղեկամատչելի վայրից՝ աշխատավարձի եւ զբաղեցրած դասարանի վերաբերյալ»,-նշեց «Յունիբանկ»-ի Քարտային բիզնեսի զարգացման գծով սնօրեն Մեսրոպ Հակոբյանը:

Ներկայումս թողարկված քարտի ֆանակով «Յունիբանկ»-ն ընդգրկված է ՀՀ բանկային համակարգի լավագույն հնգյակում: Այս քարտը փետրվարի սկզբին բանկի քարտի ֆանակը կազմել է մոտ 37 հազար, որից 73 տոկոսը բաժին է ընկել VISA միջազգային քարտերին:

Մեսրոպ Հակոբյանի խոսքերով, լուսասիկ քարտերի բիզնեսի զարգացումը «Յունիբանկ»-ի 2010 թվականի ռազմավարական ուղղություններից մեկն է: Նախատեսվում է, որ քարտերի քանակը կեռադասակի թողարկված քարտերի ֆանակը:

Նշենք նաեւ, որ POS-տերմինալների ֆանակով /674 հաշ/ «Յունիբանկ»-ը զբաղեցնում է երկրորդ, իսկ բանկոմատների ֆանակով /65 հաշ/ երրորդ տեղերը: «Յունիբանկ»-ի վարկային քարտերի վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկություն կարելի է ստանալ զանգահարելով բանկի թեժ հեռախոսակառույցի կենտրոն՝ 85-80 հեռախոսահամարով կամ այցելելով բանկի կայքէջի (www.unibank.am) «Ավանդներ» բաժինը:

Երեւանի Ադրանա-Հումբային Բորսայի հարթակում

յուրաքանչյուր աշխ. օր Ժ.11.00-17.00 իրականացվում է վարկային կազմակերպություններում գրավորված սկզբնական իրերի եւ զարդերի, ադրանադե քարերի, թանկարժեք մետաղների ձուլակտորների եւ այլ գույքի աճուրդային վաճառքը:

Թանկարժեք մետաղի անվ.	Հարգը	Չափ. միավոր	Միավորի արժեքը սկսած (ՀՀ դրամ)
Ոսկի	583	գր	7360
Ոսկի	750	գր	10360
Ոսկի	958	գր	12120

Աճուրդներին մասնակցելու կարգին, ամբողջական ցանկին ծանոթանալու եւ լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել (37410) 565228, մասնակագրել info@yecomex.am կամ այցելել www.borsa.am

Վաճառվում է

սարած օտերայի հարեւանությամբ: Սայաթ-Նովա 3, 1 հարկ, 1 գիծ, 125 ֆմ, 4.5 մ բարձ: Ունի 3 մոտո՝ 2-ը փողոցից, նաեւ նկուղ՝ 25 ֆմ: Հարմար է խանութի, օֆիսի, ռեստորանի, սրահարանի եւ այլնի համար: Գինը մայմանագրային: Կարող է վաճառվել մասնակի՝ 62ֆմ: Հեռ.՝ 094-366-989, 055-09-64-61:

Սարերի գարունը մեկ գավաթի մեջ

ՍԱՐԻ ԹԵՅ

ՈՐՏԻ ԵՎ ԴԱՂԶԻ ԸՆՏԻՐ ԹԵՅ

25 փաթեթ մեկ տուփի մեջ
և ընդամենը 1-2 րոպեից կարող եմ վայելել ընթերցողի ուրցի թեյ

առնվազն ամիսը մեկ արժե ընտրել բարձրորակը

Մեծածախ գնումների համար զանգահարել 47-27-20, 47-03-63

ՀՀ կենտրոնական բանկը տեղեկացնում է, որ արժույթային փոխարժեքները են հետևյալ արժույթային միջին փոխարժեքները. 10.02.2010 թ.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արժույթ	Միջին փոխարժեք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	378.90
EUR	1	ԵՎՐՈ	521.97
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	12.53
GEL	1	Վրաց. լարի	221.37

www.azg.am